

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ ΣΧΟΛΙΑ

Στις παραγράφους 16-19 περιγράφονται:

- ◆◆ Η κατάσταση των Αθηναίων
- ◆◆ Η πρόταση του Θηραμένη
- ◆◆ Οι λόγοι της καθυστέρησης του Θηραμένη
- ◆◆ Οι δικαιολογίες του Θηραμένη
- ◆◆ Η ενέργεια των Αθηναίων
- ◆◆ Οι ενέργειες του Λυσάνδρου
- ◆◆ Η απάντηση των Αθηναίων πρεσβευτών στους εφόρους
- ◆◆ Οι προτάσεις των αντιπάλων

Η κατάσταση των Αθηναίων

Μετά τη συντριπτική ήττα στους Αιγός ποταμούς η κατάσταση των Αθηναίων (Τοιούτων δὲ ὄντων τῶν πραγμάτων) ήταν απελπιστική γιατί ο Άγης πολιορκούσε την Αθήνα από την ξηρά και ο Λύσανδρος από τη θάλασσα. Πολλοί Αθηναίοι πέθαιναν από έλλειψη τροφίμων και από πείνα. Για το λόγο αυτό αναγκάστηκαν να προτείνουν στον Άγη (που πολιορκούσε την Αθήνα από την ξηρά έχοντας τη Δεκέλεια ως βάση του) να γίνουν σύμμαχοι των Λακεδαιμονίων, χωρίς να γκρεμιστούν τα Μακρά τείχη. Ο Άγης όμως δεν δέχτηκε τους όρους αυτούς των Αθηναίων και πρότεινε στους πρέσβεις των Αθηναίων να πάνε στη Σπάρτη. Η Σπάρτη δεν δέχτηκε τους όρους της Αθήνας, αλλά επέμενε να γκρεμιστούν τα Μακρά τείχη. Οι Αθηναίοι τότε χωρίστηκαν στους διαλλακτικούς που δέχονταν το συμβιβασμό με τους Σπαρτιάτες και στους αδιάλλακτους (δημαγωγός Κλεοφών) που αρνούσαν να δεχτούν το γκρέμισμα των Μακρών τειχών στα οποία πίστευαν ότι στηριζόταν η ασφάλεια της Αθήνας (ο δημαγωγός Κλεοφών απείλησε στην εκκλησία του δήμου ότι θα κόψει με το μαχαίρι το λαιμό εκείνου που θα προτείνει ειρήνη με τους Σπαρτιάτες).

Θηραμένης

Έζησε στα τέλη του 5ου αιώνα π.Χ. στην Αθήνα, μαθήτευσε κοντά στο σοφιστή Πρόδικο και διακρίθηκε ως στρατηγός και πολιτικός. Φιλόδοξος, χωρίς αρχές και σταθερότητα στις πολιτικές του επιλογές, μεταπηδούσε εύκολα από τη δημοκρατική στην ολιγαρχική παράταξη και αντιστρόφως, αλλά θεωρούσε την τυραννίδα ως την πιο ενδεδειγμένη μορφή του πολιτεύματος.

Γι' αυτή την τακτική του οι αρχαίοι τον ονόμασαν «κόθορνο». Το 411 π.Χ. συνέπραξε στην ανατροπή της δημοκρατίας και στην εγκαθίδρυση της ολιγαρχίας των Τετρακοσίων. Αργότερα ως τριήραρχος κατηγόρησε τους συστρατηγούς του στη ναυμαχία των Αργινουσών, γιατί δεν περισυνέλεξαν τους ναυαγούς και τους νεκρούς και συνετέλεσε στην καταδίκη τους. Καταλυτικός ήταν ο ρόλος του κατά την πολιορκία της Αθήνας στο τέλος του Πελοποννησιακού πολέμου. Μετά τη σύναψη της ειρήνης και την κατεδάφιση των τειχών έγινε ένας από τους Τριάκοντα τυράννους. Ανήκε στους μετριοπαθής και ήρθε σε σύγκρουση με τον Κριτία, κατηγορήθηκε και θανατώθηκε.

Ο ολιγαρχικός Θηραμένης πρότεινε στη συνέλευση του λαού να παίξει το ρόλο του μεσολαβητή στο Λύσανδρο (Θηραμένης εἶπεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι εἰ βούλονται αὐτὸν πέμψαι παρὰ Λύσανδρον). Υποστήριζε ότι θα έβγαζε τους Αθηναίους από το αδιέξοδό τους, αν πήγαινε στη Σπάρτη για να διερευνήσει τις προθέσεις των Σπαρτιατών. Η πρόταση αυτή δείχνει τις στενές σχέσεις του Θηραμένη με την ολιγαρχική Σπάρτη. Έτσι οι Αθηναίοι έστειλαν το Θηραμένη στη Σπάρτη για να επιτύχει τους πιο ευνοϊκούς για την Αθήνα όρους ειρήνης. Ο Θηραμένης υποσχέθηκε στους Αθηναίους ότι θα επιστρέψει στην Αθήνα αφού πληροφορηθεί από τους Σπαρτιάτες τι ακριβώς σκέφτονται, δηλαδή να υποτάξουν τους Αθηναίους χωρίς όρους ή απλώς ζητούν λόγους ασφαλείας ως εγγύηση (ειδῶς ἤξει Λακεδαιμονίους πότερον ἔξανδραποδίσασθαι τὴν πόλιν βουλόμενοι ἀντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν ἢ πίστεως ἔνεκα). Η φράση «αντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν» δείχνει τη σημασία που είχαν τα Μακρά τείχη για τους Αθηναίους. Οι Σπαρτιάτες ανέκαθεν θεωρούσαν τα τείχη της Αθήνας επικίνδυνα για τη δική τους ασφάλεια. Γι' αυτό αμέσως μετά τον τερματισμό των Περσικών πολέμων οι Σπαρτιάτες είχαν αντιπαχθεί στην οικοδόμηση των τειχών (478 π.Χ.), τότε που τους ξεγέλασε ο Θεμιστοκλής. Ήξεραν ότι στα Μακρά τείχη στήριζαν οι Αθηναίοι την ασφάλεια, την ανεξαρτησία και τη θαλασσοκρατορία τους. Η φράση «πίστεως ἔνεκα» σημαίνει ότι οι Σπαρτιάτες ζητούσαν κάποια εγγύηση ότι στο μέλλον δεν πρόκειται οι Αθηναίοι να απειλήσουν τους Σπαρτιάτες και τους συμμάχους τους. Στην πραγματικότητα, όπως φάνηκε

αργότερα, οι Σπαρτιάτες ήθελαν να υποδουλώσουν τους Αθηναίους, να τους εξαναγκάσουν να δεχτούν ειρήνη σύμφωνα με τα συμφέροντα της Σπάρτης και να γκρεμίσουν τα Μακρά Τείχη στα οποία οι Αθηναίοι στήριζαν το μεγαλείο τους.

Ο Θηραμένης που ήταν ολιγαρχικός και φανατικός οπαδός της πολιτικής των Σπαρτιατών, έδωσε δελεαστικές υποσχέσεις στους λιμοκτονούντες Αθηναίους, για να βγάλει τους συμπολίτες του από το τραγικό τους αδιέξοδο. Όμως καθυστερούσε τρεις μήνες στη Σπάρτη (Πεμφθεις δὲ διέτριβε παρὰ Λυσάνδρῳ τρεῖς μῆνας καὶ πλείω), ώσπου να βεβαιωθεί ότι οι λιμοκτονούντες συμπολίτες του θα συμφωνούσαν σε οτιδήποτε εξαντλημένοι από την πείνα (ἐπιτηρῶν ὁπότε Αθηναῖοι ἐμελλον διὰ τὸ ἐπιλελοιπέναι τὸν σῖτον ἅπαντα ὃ τι τις λέγοι ὁμολογήσειν). Οι προθέσεις του πονηρού Θηραμένη ήταν δόλιες. Όπως γράφει εδώ και ο Ξενοφώντας, ο Θηραμένης περίμενε στη Σπάρτη να τελειώσουν εντελώς τα τρόφιμα στην Αθήνα και να επιβάλει τις απόψεις του. Καλοπερνούσε κοντά στον Λύσανδρο, ενώ οι συμπολίτες του πέθαιναν από την πείνα. Σκέφθηκε δόλια και κακόβουλα για την πατρίδα του, γιατί τυφλώθηκε από το κομματικό πάθος του. Ενώ στάλθηκε να διερευνήσει τη δυνατότητα σύναψης ειρήνης με τους Σπαρτιάτες, καθυστερούσε επίτηδες για να εξαθλιώσει σωματικά και ηθικά τους συμπολίτες του. Επιδίωκε την εξόντωση των πολιτικών του αντιπάλων, δηλαδή των δημοκρατικών. Ενώ η πατρίδα του πολιορκούνταν και ο ίδιος ήταν στη Σπάρτη, οι ολιγαρχικοί οπαδοί του Θηραμένη κέρδιζαν έδαφος και καταδίκασαν σε θάνατο το δημαγωγό Κλεοφώντα που ήταν αντίθετος σε κάθε συμβιβασμό με τους Σπαρτιάτες. Εξυπηρετούσε το σχέδιο των Σπαρτιατών, που ήθελαν να εξαναγκάσουν τους Αθηναίους να συνάψουν ειρήνη χωρίς όρους.

Ο Θηραμένης επέστρεψε στην Αθήνα μετά από τέσσερις μήνες. Ως δικαιολογία για την καθυστέρησή του ανέφερε ότι τον είχε κατακρατήσει ο Λύσανδρος λέγοντας ότι δεν είναι αρμόδιος να αποφασίσει για την ειρήνη (Ἐπει δὲ ἦκε τετάρτῳ μηνί, ἀπήγγειλεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι αὐτὸν Λύσανδρος τέως μὲν κατέχει, εἶτα κελεύει εἰς Λακεδαίμονα ἰέναι· οὐ γὰρ εἶναι κύριος ὧν ἐρωτᾷτο ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους). Η απόφαση αυτή ανήκε στους εφόρους που αποτελούσαν την ανώτατη πολιτική αρχή στη Σπάρτη. Ήταν πέντε, εκλέγονταν από όλους τους πολίτες και η εξουσία τους διαρκούσε ένα χρόνο. Συγκαλούσαν την Απέλλα και τη Γερουσία, διαπραγματεύονταν με τους ξένους πρέσβεις, δίκασαν τις σοβαρές υποθέσεις, φρόντιζαν για την αγωγή των εφήβων. Με τον καιρό όμως έχασαν τη δύναμή τους και έγιναν υποχείρια της Γερουσίας.

Όταν επέστρεψε στην Αθήνα ο Θηραμένης και ανέφερε στους Αθηναίους ότι ο Λύσανδρος τον παρέπεμπε στους εφόρους για τη σύναψη της ειρήνης, οι λιμοκτονούντες Αθηναίοι διόρισαν το Θηραμένη αρχηγό μιας δεκαμελούς πρεσβείας με απόλυτη δικαιοδοσία να συνάψει ειρήνη (Μετὰ ταῦτα ἠρέθη πρεσβευτὴς εἰς Λακεδαίμονα αὐτοκράτωρ δέκατος αὐτός). Έτσι, την άνοιξη του 404 π.Χ. ο Θηραμένης μαζί με άλλους εννέα Αθηναίους πρέσβεις στάλθηκε στη Σπάρτη ως απόλυτος πληρεξούσιος των Αθηναίων να συνάψει οποιαδήποτε ειρήνη. Σε έκτακτες περιπτώσεις και δύσκολες αποστολές η Αθηναϊκή δημοκρατία επέτρεπε για ορισμένο χρονικό διάστημα την απόλυτη εξουσία σε έναν πρεσβευτή ή στρατηγό, για να διαχειριστεί «εν λευκῷ» μια συγκεκριμένη σοβαρή υπόθεση της Αθήνας. Με την απόλυτη πληρεξουσιότητα ο πρεσβευτής ή στρατηγός που ήταν πρόσωπο απόλυτης εμπιστοσύνης, αναλάμβανε το δύσκολο έργο του, χωρίς να είναι υποχρεωμένος να επικοινωνεί με την εκκλησία του δήμου. Βέβαια ο κυρίαρχος αθηναϊκός λαός είχε το δικαίωμα να ελέγχει τις πράξεις του «πρεσβευτή αυτοκράτορα» ή και να τον ανακαλέσει αν θεωρούσε ότι οι ενέργειες του ήταν επικίνδυνες για την πόλη. Ο Θηραμένης ζήτησε και πήρε πλήρη εξουσιοδότηση από τους Αθηναίους να συνάψει ειρήνη με τους Σπαρτιάτες, γιατί ήθελε να υποχωρήσει στους όρους των Σπαρτιατών, αφού δεν είχε διάθεση να συζητήσει, αλλά να δεχτεί χωρίς αντίρρηση τους όρους που θα του ανακοίνωναν.

Ο Λύσανδρος ειδοποίησε τους εφόρους με τον **Αριστοτέλη**, που ήταν Αθηναίος εξόριστος ολιγαρχικός, ότι αυτός έστειλε το Θηραμένη σε αυτούς, επειδή ήταν αρμόδιοι να κλείσουν ειρήνη (Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίους εἶναι ειρήνης καὶ πολέμου). Ο Αριστοτέλης ήταν ολιγαρχικός εξόριστος Αθηναίος που είχε καταφύγει στον Λύσανδρο για προστασία. Ασφαλώς θα εξυπηρετούσε με μεγαλύτερη προθυμία τα συμφέροντα της Σπάρτης παρά της πατρίδας του. Αργότερα έγινε όπως και ο Θηραμένης ένας από τους Τριάκοντα τυράννους.

Η **Σελλασία** ήταν μεθοριακή πόλη στα βόρεια της Λακωνικής, με μεγάλη στρατηγική σημασία. Όταν έφτασε ο Θηραμένης, επικεφαλής της 10μελούς αθηναϊκής πρεσβείας, στη Σελλασία, που ήταν στα σύνορα της Λακωνικής, συνάντησε απεσταλμένους της Σπάρτης, με διαταγή των εφόρων να ρωτήσουν τους πρέσβεις για ποιο σκοπό ήλθαν εκεί (Θηραμένης δέ και οι άλλοι πρέσβεις έπει ήσαν έν Σελλασία, έρωτώμενοι δέ επί τίνι λόγω ήκοιεν). Ο Θηραμένης, απάντησε σε αυτούς ότι είχε δικαιοδοσία να κλείσει οπωσδήποτε ειρήνη με τη Σπάρτη (είπον ότι αυτοκράτορες περι ειρήνης). Μόνο τότε οι απεσταλμένοι των εφόρων επέτρεψαν στο Θηραμένη και στα άλλα μέλη της αθηναϊκής πρεσβείας να συνεχίσουν το δρόμο προς τη Σπάρτη (μετά ταύτα οι έφοροι καλείν έκέλευον αυτούς). Επειδή οι Σπαρτιάτες γνώριζαν ότι ο Θηραμένης ήταν με το μέρος τους και ήταν βέβαιοι ότι θα πετύχαιναν ό,τι ζητούσαν, κάλεσαν την 10μελη αθηναϊκή πρεσβεία στο συμμαχικό συνέδριο. Όμως την πρώτη φορά οι Σπαρτιάτες διέταξαν τους πρέσβεις των Αθηναίων να επιστρέψουν από τη Σελλασία στην Αθήνα. Τότε, όπως γράφει ο Ξενοφώντας, οι Σπαρτιάτες δεν ήθελαν ούτε να ακούσουν τους Αθηναίους πρέσβεις, γιατί δεν μετέφεραν τότε τη συγκατάθεση των Αθηναίων για το γκρέμισμα των Μακρών τειχών.

Όταν τώρα οι απεσταλμένοι των εφόρων της Σπάρτης άκουσαν ότι οι νέοι Αθηναίοι πρέσβεις με αρχηγό τους το Θηραμένη είναι πρόθυμοι να συζητήσουν τα πάντα (ακόμη και για την κατεδάφιση των τειχών), προσκάλεσαν τους Αθηναίους πρέσβεις στη Σπάρτη στο συμμαχικό συνέδριο για διαπραγματεύσεις για τους όρους της ειρήνης. Οι έφοροι της Σπάρτης συγκάλεσαν τους αντιπροσώπους των πόλεων που αποτελούσαν την Πελοποννησιακή συμμαχία, για να αποφασίσουν όλοι μαζί για την τύχη των ηττημένων Αθηναίων. Οι περισσότεροι αντιπρόσωποι της Πελοποννησιακής συμμαχίας συμφώνησαν με την πρόταση των Θηβαίων, οι οποίοι υποστήριζαν ότι οι Αθηναίοι πρέπει να καταστραφούν τελείως, γιατί ήταν υπεύθυνοι για τις συμφορές των Ελλήνων. Βέβαια, οι **Θηβαίοι** μισούσαν τους Αθηναίους, γιατί τους θεωρούσαν ως αντιπάλους στην ηγεμονία της Στερεάς Ελλάδας. Και οι **Κορίνθιοι** μισούσαν τους Αθηναίους, γιατί τους έβλεπαν πάντοτε ως άσπονδους αντιπάλους στο εμπόριο στη θάλασσα. Ο Ερίανθος ως εκπρόσωπος των Θηβαίων πρότεινε: α) να καταστραφεί ολοκληρωτικά η Αθήνα και β) να πουληθούν όλοι οι Αθηναίοι ως δούλοι. Οι περισσότεροι σύμμαχοι των Σπαρτιατών ζήτησαν τον αφανισμό των ηττημένων Αθηναίων, γιατί ο μακροχρόνιος εμφύλιος πόλεμος (431-404 π.χ.) και τα πολιτικά πάθη είχαν σωρεύσει στις ψυχές των Ελλήνων μεγάλη έχθρα και θανάσιμο μίσος κατά των Αθηναίων. Όλοι σχεδόν οι σύνεδροι, μολονότι είχαν αποφασίσει να εξαφανίσουν τους Αθηναίους, άλλαξαν γνώμη, όπως αναφέρει ο Πλούταρχος, όταν ένας κάτοικος της Φωκίδας (από την Άμφισσα) ύστερα από το φαγοπότι των συνέδρων τραγούδησε ένα χορικό από την «Ηλέκτρα» του Ευριπίδη (Έπει δ' ήκον, έκκλησίαν έποίησαν, έν ή άντέλεγον Κορίνθιοι και Θηβαίοι μάλιστα, πολλοί δέ και άλλοι τών Έλλήνων, μη σπένδεσθαι Αθηναίοις, άλλ' εξαίρειν).

Στο κείμενο έχουμε μακροπερίοδο υποτεταγμένο λόγο (κύριες και δευτερεύουσες προτάσεις, ρηματικά, απαρεμφατικά και μετοχικά σύνολα). Υπάρχουν δύο επίπεδα δράσης. Το πρώτο επίπεδο δράσης, που αφορά στις σχέσεις του Θηραμένη με τους Αθηναίους, διαπλέκεται με ένα δεύτερο, όπου περιγράφονται οι ενέργειες του Λυσάνδρου και της 10μελούς πρεσβευτικής αποστολής. Η συσσώρευση ποικίλων ρηματικών τύπων δείχνει τη δράση και την κινητικότητα, ενώ η αφθονία και η διαπλοκή των δευτερευουσών προτάσεων μαρτυρεί τις σχέσεις Λυσάνδρου και εφόρων αλλά και των Αθηναίων πρεσβευτών με τους Λακεδαιμονίους.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ

1. Τι πρότεινε ο Θηραμένης στην εκκλησία του δήμου;
2. Για ποιους λόγους άργησε τόσο πολύ να γυρίσει στην Αθήνα και ποια δικαιολογία πρόβαλε για την αργοπορία του; Τι παρατηρήσεις μπορούν να γίνουν για το ήθος του.
3. Τι αποστολή προς τη Σπάρτη οργανώνουν οι Αθηναίοι και τι ο Λύσανδρος;
4. Τι συνεννοήσεις έγιναν μεταξύ εφόρων και απεσταλμένων της Αθήνας; Τι ζητούσαν οι σύμμαχοι των Σπαρτιατών;
5. Ποιο βασικό όρο έθεταν οι Λακεδαιμόνιοι για την παράδοση της Αθήνας και γιατί;
6. Πόσα επίπεδα δράσης εντοπίζονται στην αφήγηση των γεγονότων; Πού εξελίσσεται το καθένα;
7. Να περιγράψετε το πολιτικό σκηνικό που επικρατεί στην ηττημένη Αθήνα και στο στρατόπεδο των νικητών.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΠΟΛΛΑΠΛΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

1. Γιατί κατά την εκτίμηση του Ξενοφώντα καθυστέρησε να επιστρέψει ο Θηραμένης;

- α. τον κρατούσε δια της βίας ο Λύσανδρος
- β. δεν είχε πάρει σαφή απάντηση από το Λύσανδρο
- γ. περίμενε να εκλείψουν τα τρόφιμα από την Αθήνα
- δ. φοβόταν μήπως τον κατηγορήσουν για προδοσία

2. Ο Λύσανδρος έστειλε τον Αριστοτέλη στη Σπάρτη, για να:

- α. ενημερώσει τους εφόρους τι απάντησε στο Θηραμένη
- β. ζητήσει εντολές για τις περαιτέρω κινήσεις του
- γ. υλοδείξει στους εφόρους να μην συνθηκολογήσουν
- δ. ρωτήσει τι απάντηση πρέπει να δώσει στο Θηραμένη

3. Ο Θηραμένης ζήτησε από την εκκλησία του δήμου να εγκρίνει την αποστολή του στο Λύσανδρο με την πρόφαση ότι:

- α. θα τον παραπλανήσει σχετικά με τις προθέσεις των Αθηναίων
- β. θα επιτύχει ευνοϊκούς όρους για τη σύναψη ειρήνης
- γ. θα του ανακοινώσει ότι οι Αθηναίοι δεν πρόκειται να συνθηκολογήσουν
- δ. θα ζητήσει να επιτρέψουν οι Σπαρτιάτες τον ανεφοδιασμό της Αθήνας

4. Ο Θηραμένης έμεινε κοντά στο Λύσανδρο:

- α. μία εβδομάδα
- β. ένα μήνα
- γ. περισσότερο από τρεις μήνες
- δ. ένα χρόνο

5. Η εκκλησία του δήμου αποφάσισε να στείλει στην Σπάρτη:

- α. μόνο τον Θηραμένη
- β. μία πρεσβεία δέκα ατόμων, στην οποία επικεφαλής ήταν ο Θηραμένης
- γ. μία πρεσβεία δέκα ατόμων, στην οποία όλοι οι πρεσβευτές είχαν την ίδια εξουσία
- δ. μία πρεσβεία εννέα ατόμων, στην οποία επικεφαλής ήταν ο Θηραμένης

6. Ο Θηραμένης και οι άλλοι πρέσβεις:

- α. σταμάτησαν πρώτα στη Σελλασία και αφού πήραν άδεια συνέχισαν προς τη Σπάρτη
- β. πήγαν κατευθείαν στη Σπάρτη
- γ. συνάντησαν τους εφόρους στη Σελλασία
- δ. συνάντησαν τον Λύσανδρο στη Σελλασία

7. Την απόφαση για την τύχη των Αθηναίων και τους όρους της ειρήνης έλαβαν:

- α. οι δύο βασιλείς της Σπάρτης
- β. οι σύμμαχοι της Σπάρτης
- γ. οι Σπαρτιάτες μαζί με τους συμμάχους τους σε συνέλευση που συγκάλεσαν οι έφοροι
- δ. οι Θηβαίοι και οι Κορίνθιοι

ΣΩΣΤΟ-ΛΑΘΟΣ

- 1. Λιγότερο από τρεις μήνες έμεινε ο Θηραμένης στο Λύσανδρο =
- 2. Ο Θηραμένης περίμενε να ενδώσουν από πείνα οι Αθηναίοι =
- 3. Ο Λύσανδρος έστειλε τους εφόρους στην Αθήνα =
- 4. Ο Λύσανδρος απέφυγε να απαντήσει στους Αθηναίους, γιατί φοβόταν τους εφόρους =
- 5. Επειδή οι απεσταλμένοι της Αθήνας είχαν πλήρη δικαιοδοσία, έγιναν δεκτοί στη Σπάρτη =
- 6. Οι Αθηναίοι εξέλεξαν τον Θηραμένη πρεσβευτή με απεριόριστη εξουσία και τον έστειλαν στη Λακεδαίμονα επικεφαλής οχτώ άλλων =
- 7. Οι Αθηναίοι ήταν αρκετά ευαίσθητοι στο ζήτημα της κατεδάφισης των τειχών =
- 8. Την απόφαση για την αποστολή του Θηραμένη στο Λύσανδρο την έλαβε η βουλή των πεντακοσίων =
- 9. Οι Σπαρτιάτες θεωρούσαν τα τείχη της Αθήνας επικίνδυνα για τη δική τους ασφάλεια =

10. Πρεσβευτής αυτοκράτωρ είναι αυτός που απλώς μεταφέρει τις προτάσεις της συνέλευσης του λαού χωρίς να έχει την ελευθερία να συνάψει συνθήκη =

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ

1. Να κλίνετε σε ενικό και πληθυντικό αριθμό τα παρακάτω ουσιαστικά: ἐκκλησία, πόλιν, τειχῶν, πίστεως, μήνας, σίτον, ἐφόρους, πρεσβευτής, αὐτοκράτωρ, φυγάδα, εἰρήνης, πολέμου, λόγῳ, Ἑλλήνων.

2. Να γίνει χρονική αντικατάσταση στα ρήματα: εἶπεν, βούλονται, πέμψαι, ἀντέχουσι, διέτριβε, ἐπιλελοιπέναι, ἀπήγγειλεν, ἠρέθη, καλεῖν, ἐποίησαν, ἐξαιρεῖν.

3. Να γίνει εγκλιτική αντικατάσταση στα ρήματα: εἶπεν, βούλονται, ἀπήγγειλεν, κατέχοι, κελεύοι, ἠρέθη, ἐπεμψεν, ἀποκρίναιτο, ἐρωτῶτο.

4. - ἐπιτηρῶν = Να γίνει εγκλιτική αντικατάσταση στο β' ενικό πρόσωπο του ενεστώτα της ενεργητικής φωνής

- ὁμολογήσειν = Να γίνει εγκλιτική αντικατάσταση στο γ' ενικό πρόσωπο του ενεστώτα της ενεργητικής και μέσης φωνής

- καλεῖν = Να γίνει εγκλιτική αντικατάσταση στο β' πληθυντικό πρόσωπο του ενεστώτα της ενεργητικής και μέσης φωνής

- ἐξαιρεῖν = Να γίνει εγκλιτική αντικατάσταση στο γ' πληθυντικό πρόσωπο του ενεστώτα της ενεργητικής και μέσης φωνής.

5. Να κλίνετε τα επίθετα στα τρία γένη και στους δύο αριθμούς: ἅπαντα, πολλοί.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Να γράψετε ομόρριζα στα νέα ελληνικά των λέξεων: εἶπεν, πέμψαι, εἰδώς, ἐξανδραποδίσασθαι, διέτριβε, ἐπιτηρῶν, ἐρωτῶτο, ἀποκρίναιτο, ἐκέλευον, καλεῖν, σπένδεσθαι, ἐξαιρεῖν.

2. Να γράψετε συνώνυμα στα αρχαία ελληνικά των λέξεων: εἶπεν, βούλονται, εἰδώς, ἐρωτῶτο, ἤκοιεν, ἐκέλευον.

3. Ποιες από τις παρακάτω λέξεις ἔχουν σήμερα ἄλλη σημασία από αυτήν του κειμένου: πρέσβεις, αὐτοκράτορες, ἔφοροι, ἐκκλησία, ἀντιλέγω, ἐξαιρῶ.

4. Να γράψετε την ετυμολογία των λέξεων: αὐτοκράτωρ, ἔφοροι, παραδόντας, ἐξανδραποδίζω, πίστις, πρεσβευτής.

5. Να αντιστοιχίσετε τους αρχαίους τύπους με τη σημασία τους.

A.	B
βούλομαι	διαφωνώ, προβάλλω αντιρρήσεις
πέμπω	εγγύηση
ἀντέχω	εξόριστος
πίστις	συνθηκολογώ
ἐπιτηρῶ	θέλω, επιθυμώ
ὁμολογῶ	ἐπειτα
εἶτα	αφανίζω, καταστρέφω
αἰροῦμαι	στέλνω
αὐτοκράτωρ	επιμένω
φυγάς	καιροφυλαχτώ, περιμένω την ώρα
ἀντιλέγω	συμφωνώ, δέχομαι
σπένδομαι	αυτός που έχει απόλυτη εξουσία
ἐξαιρῶ	εκλέγομαι

6. Ποιας τετράδας οι λέξεις είναι ομόρριζες των ἐκκλησία - ἐπιλελοιπέναι - ἐφόρους;

α. ἀνάληψη - ἐπίκληση - ἐκλειψη - διορατικός

β. ὄραμα - λοιπόν - κάλεσμα - ἐγκλιση

γ. ἀόρατος - ανακλητός - εγκατάλειψη - ελλιπής

δ. κλήρωση - διάλειμμα - ἐγκλημα - ἐνόραση

7. Να συμπληρώσετε τις παρακάτω προτάσεις με παράγωγα (απλά ή σύνθετα) του ρήματος

οίδα και φημί.

α. Η επιστήμη της μας δίνει χρήσιμες και τεκμηριωμένες πληροφορίες για το παρελθόν.

β. Ξέρει πολλά πράγματα για το αντικείμενο αυτό. Είναι

γ. Η διαδόθηκε πολύ γρήγορα στον κόσμο.

δ. Η είναι καθαρή γιατί δεν έκανα τίποτα κακό.

ε. Δέχθηκε να έρθει μαζί μας, η απάντησή του ήταν

στ. Υποπτεύθηκαν τον κατηγορούμενο γιατί περιέπεσε σε πολλές

ζ. Ένωσε θλίψη για την αποτυχία του γιου του στις εξετάσεις.

η. Τα λόγια που είχε πει αποδείχτηκαν